

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

TISKOVÁ ZPRÁVA

19. 9. 2007

Více najdete na www.nkp.cz a www.klementinum.cz <Pro novináře>

Ďáblova bible se vrátila do Prahy

Legendami opředený rukopis **Codex gigas**, známý též jako **Ďáblova bible**, se po více než 350 letech vrátil do Prahy. Švédská Královská knihovna ve Stockholmu ho zapůjčila Národní knihovně ČR, která vzácný exponát **od 20. září 2007 do 6. ledna 2008** představí v **Galerii Klementinum**. Tady bude unikátní kniha, pro kterou byla vybudována speciální trezorová místnost, součástí výstavy **Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)**. Codex gigas je knihou, jejíž hodnota se prakticky nedá vyčíslit v penězích, a jako takový bývá do zahraničí půjčován jen ve zcela výjimečných případech. Jeho zapůjčení do České republiky je společným úspěchem české i švédské diplomacie. K realizaci celého náročného projektu významně přispěla osobní podpora představitelů politické reprezentace obou zemí. Výstava samotná je výsledkem práce desítek pracovníků institucí, které se do její přípravy zapojily, a to zejména švédské Královské knihovny ve Stockholmu a Národní knihovny České republiky.

Výstavu Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa) by nebylo možné uskutečnit bez finanční podpory Ministerstva kultury ČR. Zvláštní poděkování patří Ministerstvu obrany ČR a Armádě ČR za zajištění leteckého transportu Codexu gigantu ze Švédska do České republiky; armádní speciál pak začátkem příštího roku, kdy výstava končí, rovněž dopraví knihu zpět. Poděkování patří rovněž Policii ČR, která zajistila ochranu unikátního díla během cesty z letiště do Národní knihovny.

Co skrývá legendami opředená kniha?

Codex gigas byl sepsán latinsky na přelomu 12. a 13. století v benediktinském klášteře v Podlažicích a již v době svého vzniku budil neobyčejnou pozornost. Nejde přitom jenom o jeho rozměry (920 x 505 mm,), jimž žádná ze středověkých knih nemohla konkurovat, a úctyhodnou váhu 75 kilogramů. Četné dohady budilo rovněž vyobrazení ďábla, k němuž se váže pověst o mnichovi odsouzeném na smrt. Ten se měl vykoupit tím, že během jediné noci opíše největší knihu na světě. Když ale o půlnoci viděl, že sám své dílo sepsat nestačí, přivolal ďábla, s jehož pomocí práci dokončil. Proto se knize říká také Ďáblova bible. Na 312 pergamenových listech jsou ovšem zaznamenány různé texty, včetně Kosmovy kroniky nebo zaklínacích formulí proti nemocem a zlodějům. Na straně sousedící s vyobrazením ďábla je nakreslen Nebeský Jeruzalém – sousední vyobrazení tak jsou symbolickým vyjádřením základní duality středověkého člověka.

Codex gigas několikrát změnil majitele a dostal se až do proslulé kunstkomory císaře Rudolfa II. na Pražském hradě. Zde se ho na konci třicetileté války zmocnila švédská vojska obléhající Prahu a spolu s dalšími vzácnými exponáty a živým lvem ho odvezla do své vlasti, kde se stal součástí sbírek královny Kristýny I. Švédské.

Kromě samotné Ďáblovy bible se návštěvníci výstavy seznámí i s okolnostmi jejího vzniku, dobovými souvislostmi a dramatickým putováním, jež ji přivedlo na sever Evropy. (Cena unikátu, jakým je Codex gigas, se prakticky nedá vyčíslit v penězích. A pokud se na světových aukcích někdy velmi vzácně podobné tituly objeví, vyšplhá se jejich cena zpravidla na mnoho set milionů korun.) Ďáblova bible je v Praze vystavena v bezpečnostní vitríně dovezené ze Švédska, pro kterou byla nákladem dva a půl milionu korun zbudována klimatizovaná trezorová místnost. Zájemci o bližší prozkoumání výjimečného díla si v něm mohou „listovat“ alespoň v digitální podobě, na monitoru počítače a kopie dvaceti nejzajímavějších stran (v měřítku 1:1) najdou jako součást expozice. (Ředitel Královské knihovny ve Stockholmu Gunnar Sahlin předá Národní knihovně ČR u příležitosti zahájení výstavy digitální kopii Ďáblovy bible ve vysokém rozlišení, která umožní její důkladné vědecké zkoumání. Digitální kopie bude poté zpřístupněna i na webových stránkách NK ČR.) **V Galerii Klementinum je vystaveno na 160 exponátů, převážně knih, které doplňují dobové grafiky, obrazy, dokumenty a další zápůjčky v celkové hodnotě 4,5 milionu korun.** (Pro jejich instalaci bylo použito 20 vitrín a 49 výstavních panelů.) Na výstavě se rovněž promítá **dokumentární film**, který u příležitosti cesty Ďáblovy bible do Prahy natočila režisérka Naďa Kverková.

Výprava za tajemstvím Ďáblovy bible

U příležitosti výstavy **Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)** vydala Národní knihovna ČR stejnojmennou publikaci. Její autoři – **Kamil Boldan, Michal Dragoun, Dušan Foltýn, Jindřich Marek a Zdeněk Uhlíř** – se na sto dvaceti stranách zabývají fenoménem Ďáblovy bible v různých souvislostech. Popisují například, jak se ve středověku knihy psaly, a poutavým způsobem líčí okolnosti vzniku Ďáblovy bible i její dramatické putování z Čech až na sever Evropy. Zvláštní kapitola je věnována i samotnému obsahu neobyčejného rukopisu. Kniha **Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)** obsahuje nejenom reprodukce vybraných stránek z Ďáblovy bible, ale i desítky dalších dobových vyobrazení, či nově pořízené fotografie, které s tématem „knihy knih“ souvisejí. Publikace vychází k zahájení výstavy v Galerii Klementinum ve dvou samostatných verzích – česky a v anglickém překladu. Zájemci si ji mohou zakoupit přímo v galerii nebo objednat ve vydavatelství Národní knihovny ČR (http://www.nkp.cz/pages/page.php3?nazev=Vydané_publicace&submenu3=58). V prodeji je rovněž DVD s dokumentárním filmem o Ďáblově bibli a různé upomínkové předměty s ústředním motivem výstavy.

Obrazová dokumentace pro média

Pořizování televizních zpravodajských záběrů, videozáznamů a fotografií je v Galerii Klementinum povoleno **pouze 19. září (!)** během novinářské prohlídky expozice a následující vernisáže. Obrazové materiály týkající se výstavy, které doplní aktuální fotografie z vernisáže, jsou pro novináře připraveny ke stažení v tiskové kvalitě na webu NK (<http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=tisk.htm>). (U fotografií a dalších obrazových dokumentů uvádějte vždy copyright, jímž jsou označeny.) S dalšími dotazy týkajícími se výstavy se můžete obracet na Úsek komunikace NK ČR, katerina.novakova@nkp.cz, tel. 737 063 612, kde vám rovněž

můžeme zprostředkovat rozhovor s některým z odborníků, kteří se Ďáblou biblí zabývají.

Předprodej vstupenek

Předprodej vstupenek na zářijové termíny výstavy **zahájila Národní knihovna 17. září a od 24. září** bude možné si rezervovat vstupenky na říjen. Pro jejich objednávky byl **na webových stránkách Národní knihovny (www.nkp.cz)** zřízen speciální **on-line systém**. **Základní cena vstupného je 100,- Kč, zlevněné vstupenky** pro studenty, seniory a děti (10–15 let) **stojí 50,- Kč**. Stejná cena za jednu vstupenku (tj. 50,- Kč) platí i pro návštěvníky, kteří do galerie přijdou ve skupinách v počtu 10 a více osob. Děti do 10 let a handicapované osoby (držitelé průkazek ZTP a ZTP/P) mají vstup zdarma. (Vstupenky bude možné si případně rezervovat on-line i prostřednictvím terminálu v pokladně Galerie Klementinum.)

Dva dny v týdnu – tj. v úterý a sobotu – se brány Galerie Klementinum otevřou návštěvníkům bez předchozích on-line rezervací. **Vstupenky na výstavu Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa) se prodávají na konkrétní hodiny** kvůli ochraně vystavené Ďáblou bible, pro niž se musí zajistit striktní dodržování předepsaných parametrů teploty i vlhkosti vzduchu. Počet osob, jež mohou trezorovou místnost navštívit během jedné hodiny, je proto přísně regulován a **návštěvníci se k prohlídce trezorové místnosti musí dostavit v přesně stanovených časech!** (Galerie Klementinum je pro veřejnost otevřena kromě pondělí každý den od 10 do 19 hodin.)

Rezervované vstupenky si návštěvníci musí **vyzvednout nejpozději 2 hodiny před časem vstupu na výstavu** a v případě časů vstupu 10:00, 11:00 a 12:00 hod. **nejpozději den předem**. Návštěvníci, kteří nevyužijí možnost on-line rezervace ani tzv. volných dnů (úterý a sobota), mohou výstavu navštívit kdykoliv, ovšem bez záruky, že vstupenky na požadovaný čas budou k dispozici.

Termíny zahájení předprodeje na jednotlivé měsíce:

- *od 17. 9. – předprodej vstupenek na září 2007
- *od 24. 9. – předprodej vstupenek na říjen 2007
- *od 22. 10. – předprodej vstupenek na listopad 2007
- *od 19. 11. – předprodej vstupenek na prosinec 2007 a leden 2008.

Podrobnosti o způsobu rezervace, aktuálních změnách v provozu Galerie Klementinum a zvláštním režimu výstavy získáte na www.nkp.cz nebo osobně na recepci Galerie Klementinum.

Úsek komunikace NK ČR
public.ur@nkp.cz

Codex gigas – Ďáblova bible ***Tajemství největší knihy světa***

Přípravný tým: Kamil Boldan, Michal Dragoun, Dušan Foltýn, Miroslava Hejnová, Zuzana Hochmalová, Jindřich Marek, Veronika Procházková, Milena Ředinová, Eva Štanská, Zdeněk Uhlíř

Autoři scénáře:

Kamil Boldan, Michal Dragoun, Dušan Foltýn, Jindřich Marek, Zdeněk Uhlíř

Překlad: Kateřina Millerová, Sean Mark Miller

Kurátoři výstavy:

Kamil Boldan (přízemí – Putování rukopisu),

Zdeněk Uhlíř (1. patro – Codex gigas)

Architektonické řešení: Pavel Kolíbal, Petr Tej

Grafika: Pavel Helísek, Luděk Joska

Výtvarné zpracování: Oddělení výstav NK ČR

Produkce: Zuzana Hochmalová

**Instalace: Oddělení výstav NK ČR, Pavel Břech a Petr Albrecht, REVYKO, s. r. o.
Praha**

Příprava exponátů: Restaurátorské oddělení NK ČR

Fotografie: Dušan Foltýn, Jan Frolík, Eva Hodíková, Ivan Král

Propagace: Oddělení PR a marketingu NK ČR

Pořadatel výstavy děkuje institucím, které zapůjčily exponáty nebo poskytly materiály ze svých fondů:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Archiv hl. města Prahy

Archiv Masarykovy univerzity, Brno

Archiv města Brna

Benediktinské arcidiecéze sv. Vojtěcha a sv. Markéty, Břevnov

Benediktinské opatství sv. Václava, Broumov

Johannes Schwarzenberg, Zámek Orlík

Kancelář prezidenta republiky – Archiv Pražského hradu

Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě

Královská knihovna ve Stockholmu – Národní knihovna Švédska

Městské muzeum Chrast

Moravská zemská knihovna v Brně

Moravský zemský archiv v Brně

Muzeum Broumova, Broumov

Národní archiv ČR

Národní galerie v Praze

Národní muzeum, Praha

Národní muzeum výtvarného umění, Stockholm

Philip Morris ČR a.s., Sedlec

Rakouská národní knihovna

Regionální muzeum v Chrudimi

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Římskokatolická farnost Hradec Králové

Říšský archiv, Stockholm

Státní okresní archiv, Jihlava

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Univerzitní knihovna, Uppsala

Vědecká knihovna v Olomouci

Výstava Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa) je pořádaná pod záštitou předsedy vlády ČR Mirka Topolánka, ministra zahraničních věcí ČR Karla Schwarzenberga, ministra zahraničních věcí

Švédska Carla Bildta, ministra kultury ČR Václava Jehličky, velvyslankyně Švédska v ČR J. E. Catherine von Heidenstam, primátora hl. m. Prahy Pavla Béma a velvyslankyně ČR ve Švédsku J. E. Marie Chatardové.

Národní knihovna České republiky děkuje švédské Královské knihovně ve Stockholmu za zapůjčení Codexu gigantu a poskytnutí jeho digitální kopie pro studijní a vědecké účely.

**Pražskou výstavu
Codex gigas – Ďáblova bible
Tajemství největší knihy světa
by nebylo možné uskutečnit bez finanční podpory
Ministerstva kultury ČR.**

Spolupráce na projektu:

Severská obchodní komora v ČR

Zvláštní poděkování patří Ministerstvu obrany ČR a Armádě ČR za zajištění leteckého transportu Codexu gigantu ze Švédska do České republiky.

Projekt rovněž podpořily:

**Ministerstvo financí ČR
Policie ČR, správa hl. m. Prahy**

Generální partner NK ČR

**Budějovický
Budvar**
NÁRODNÍ PODNIK

Partneři projektu

ABB

SKF

Partneři NK ČR

noen

geosan
GROUP

CB
Carbounion Bohemia s.r.o.

Mediální partneři NK ČR

ČESKÁ TELEVIZE

ČESKÝ ROZHLAS

un noviny
učitelské

M E D I A N

**Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)
Galerie Klementinum (Křižovnická 190, Praha 1)
20. 9. 2007 – 6. 1. 2008**

Otevřeno úterý – neděle 10:00 – 19:00 hod.

**Vstupné 100,- Kč, zlevněné vstupné 50,- Kč (studenti, důchodci a děti 10–15 let),
skupiny v počtu 10 a více osob 50,- Kč,
handicapované osoby (držitelé průkazek ZTP a ZTP/P) a děti do 10 let vstup zdarma.**

Národní knihovna České republiky, Klementinum 190, 110 00 Praha 1, tel./fax: +420 221 663 277

e-mail: public.ur@nkp.cz

www.nkp.cz • www.klementinum.cz